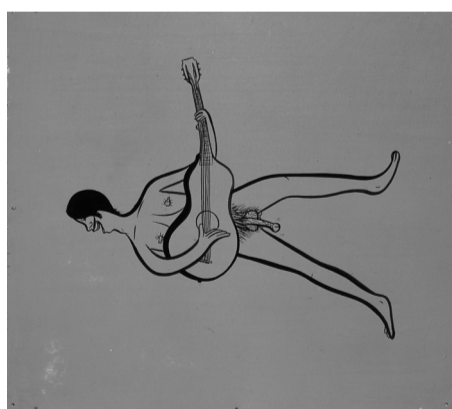
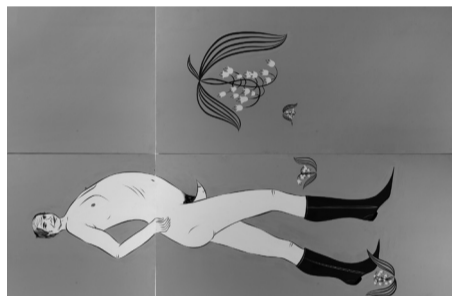
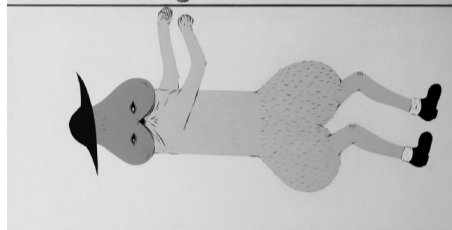
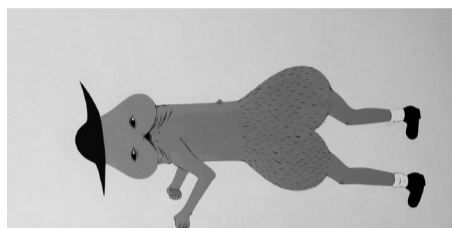

Man o man o man: forget me not. TEKST: FREEK LOMME

Clare E. Rojas in Het Domein, Sittard. t/m 5 augustus. www.hetdomein.nl *De onschuldige kan zijn macht uitstralen over de schuldigen, kan hier boven staan en hier op reflecteren. Soms ontnuchtert het de schuld, relativeert het de zwaarte er van, geeft het de schuldigen een menselijker, vriendelijk gezicht. Juist het feit dat de onschuldige boven de schuldige staat, de onschuldige treft immers geen blaam, maakt hem soms tot arrogant personage, een personage wie de schuldige graag schade zou doen berokkenen, niet in de laatste plaats omdat de onschuldige een heilig boontje is, nooit iets verkeerd doet, altijd op zeker speelt en dergelijks duffe, saaie zaken meer. Van een overschot aan onschuld krijgen veel mensen jeuk, soms trekt deze jeuk te ver door in de handen, waarop ze zich tot vuist vormen. Soms zelfs komen deze vuisten tot krachtige uitbarstingen.*

Clare E Rojas (Columbus Ohio, 1976) speelt hier mee, maar veel fijnzinniger dan in bovenstaande alinea. Ze doet dit nu in museum Het Domein in Sittard. Het Domein ken ik als plek waar Street Art en high art samenkomen. Regelmatig zijn er ex skaters te bewonderen, zoals Mark Gonzales, of wordt er geflirt met settings uit de populaire cultuur. Ook Clare E. Rojas past in dit beeld. Ze maakt muziek, boekjes, films en panelen waarbij zij verschillende technieken gebruikt. In haar stijl maakt ze gebruik van de sfeer van de Amerikaanse folk-art. Natuurlijk is deze scène erg 'onschuldig'. Zo krijg je als eigentijdse jongere jeuk van quilts en voelen ook banjo's relatief aanstootgevend.

Rojas voert de folk-art echter dusdanig fijnzinnig op dat ze ermee aansluit bij de beeldtaal van de DIY (Do It Yourself) knutselbeweging. Daarbij doet ze dit met gevoel voor esthetiek. Ze reageert hiermee op populaire cultuur. Bovendien voegt ze een extra inhoudelijke laag toe. Het is dan ook rechtmatig museaal werk te noemen. Dit alles doet Rojas vrij eclectisch en amicaal, als verzamelaarster onder vrienden.

Een aantal motieven zijn terug te zien in haar werk. Deze motieven zijn puur visueel en haast mimetisch afgebeeld. Het zijn a. natuurlijke taferelen / landschappen, b. pastelkleuren en c. de mens an sich, de mens zoals die is. Het eerste aspect, de landschappen, zijn niet discutabel: die zijn er. Het tweede, de pastelkleuren krijgen een persoonlijke interpretatie: met de pastelkleuren op grote vlakken is het werk niet schreeuwerig van felheid, niet beladen primair gekleurd en ook niet zwaar contrasterend zwart - wit. De pastellen invulling maakt het bemiddelend, bescheiden en lieflijk. Het laatste aspect is echter het meest discutabel: de mens zoals die is.

Met de presentatie van de mens -zoals die is- speelt Rojas met schuld en onschuld op een amicale wijze. Ze presenteert mannen als lulletjes (figuurlijk en soms letterlijk) en doet dat veelal (letterlijk) door ze als werkelijkheidsgetrouwe, schrale, veelal kale, naakte mannetjes op te voeren. Ze speelt met het ideaalbeeld dat er van mannen in de media bestaat. Het lijkt wel of ze wil zeggen dat mannen zich nog minder bewust zijn van hun falen ten opzichte van het in de media geschetste mannelijk ideaalbeeld, dan dat vrouwen dit zijn. Vrouwen wéten immers onderhand wel dat Kate Moss ongezond mager is. Dove zeepproducten wéét dat er een markt is voor producten die zich afficheren met dikkere dames. Mannen daarentegen roepen lomp, drinken daarbij graag bier, dragen zwarte, grauwe, simpele kleding en zo meer. Dit terwijl de meeste mannen bijvoorbeeld stiekeme hoop op liefde koesteren en zich vaak verschuilen achter het mannelijke beeld. Clare presenteert dit in integere relatie tot de vrouw, een beetje zoals de Amstel bier reclame de draak steekt door over-de-top mannelijkheid te presenteren.

Zo is er in het werk van Rojas een man die een geweer voor zijn fallus heeft. Uit dit geweer komt het vlaggetje waarop BANG! staat. Hij draagt een lullig petje en heeft een wit vlaggetje in zijn andere hand. Hij is mager en wat lullig van gestalte. Een ander heerschap, op een ander paneeltje, ziet zich tegenover een beer, die hij eigenlijk met kracht zou moeten onderwerpen. De beer echter benadert hem als vulgair lustobject waarop de man klein wordt. Een andere man zit in stilte tegenover zijn moeder enzo voorts. De afgebeelde dames zijn echter veelal één met de natuur, gedragen door akoestische muziek en bezitten een gelijkwaardige, beschermende positie.

In een getoonde films komt deze spanning tussen man en vrouw bij elkaar. Zo zien we een feest, een mannenfeest: bier, geroep, lompe taferelen. Het tafereel doet denken aan de climax in de clip 'Fight for your right', van de Beastie Boys. Clare E. Rojas lijkt als enige vrouw aanwezig. Ze fluistert (want fragiele vrouw) een man iets in zijn oor waarop de man de muziek stillegt (man luistert naar de vrouw). Clare pakt haar gitaar en begint te spelen. De mannen nemen de draad van hun feest weer op, nu met andere achtergrondmuziek: de akoestische sessie van Clare. Één man echter, wordt gegrepen en gaat achter Clare staan om de tweede stem te doen. Ondanks dat er geen notie van haar wordt genomen, ze zit eigenlijk op de verkeerde plek, wordt ze op het eind van het nummer uitgebreid toegejuicht. Ze glundert zelfs en, zo komt het voor, ze glundert niet als kunstenaar maar als mens.

Dit werkelijk glunderen in reactie op het applaus geeft mij het gevoel dat ze weet wat ze wilt: de druk van de rolpatronen ventileren. Daarnaast gebeurt dit amicaal: haar mannelijke vrienden uit de underground DIY scène spelen mee in het concept van Rojas: het serieuze onderwerp is met een knipoog opgenomen maar integer gepresenteerd in de film. Zij houdt van hen, zij houden van haar. Er is begrip voor contrasterende opstellingen in de praktijk van het leven: de vrienden lachen er om en laten het toe, zoals ook de film een coëxistentie presenteert.

De kunst van Rojas presenteert dit contrast en maakt ons, vooral de mannen, bewust van hun onderworpenheid aan rolpatronen. In haar kunst laat Rojas zien dat de man gewoon een man is en de vrouw gewoon een vrouw. We doet ze dat wat éézijdig door de mannelijke gebondenheid aan de vrouw te benadrukken, maar dat zeg ik als man...Wel heeft het me zeker bewuster gemaakt van mijn mannelijkheid, in eerlijke, werkelijker zin.